

สภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ
ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด*
STATES AND NEEDS FOR THE ADMINISTRATION DEVELOPMENT AS THE
GOOD GOVERNANCE OF EDUCATIONAL IN SITUATIONS ADMINISTRATORS
UNDER ROI-ET VOCATIONAL EDUCATION

ณชนก แสงวงษ์¹, วิเชียร รุ้ยย่นยง²

Nachanok Saengwong¹, Wichien Rooyuenyong²

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ^{1,2}

Northeastern University^{1,2}

Email : arunyasa45@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้บริหาร 13 คน และครูผู้สอนจำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถามมาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาร้อยเอ็ดสภาพปัจจุบันโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากสภาพที่พึงประสงค์ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านหลักประสิทธิภาพส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักคุณธรรมจริยธรรม

คำสำคัญ : ความต้องการจำเป็น; การบริหาร; หลักธรรมาภิบาล

ABSTRACT

This study aimed to investigate the current states, desirable states conditions and need in the administrative development as the good governance principles of the educational institution administrators under Roi-et Vocational Education. The samples included 13 administrators and 217 teachers. The instrument for collecting the data was the five-rating scaled questionnaires, and the statistics for the data analysis were the mean, standard deviation and the index of needs.

The findings of the study found that:1. The current states in the administration as the good governance principles of the educational institution administrators under Roi-et Vocational Education appeared in overall at the much level, and the desirable conditions as a whole implied in the much level 2. The need in the administration as the good governance principles of the educational institution administrators under Roi-et Vocational Education revealed in the much level. The aspect with the highest mean was efficiency principle, but the aspect with the lowest mean was moral and ethics principles.

Keywords : Need; Administration; Good Governance

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาการวิจัย

ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ ให้ความสำคัญกับการจัดบริการของรัฐที่มีคุณภาพทั้งด้านการศึกษาให้กับผู้ที่ด้อยโอกาสและผู้ที่ยากไร้ในพื้นที่ห่างไกลการบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริตประพฤติมิชอบและ การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมและพัฒนาธรรมาภิบาลในภาครัฐอย่าง เป็นรูปธรรมทั้งด้านระบบการบริหารงานและบุคลากร มีการบริหารจัดการภาครัฐที่โปร่งใส มีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบได้อย่างเป็นธรรม และประชาชนมีส่วนร่วม มีการกระจายอำนาจ และแบ่งภารกิจ รับผิดชอบที่เหมาะสมระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาค และท้องถิ่น ชุมชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

ในปี พ.ศ. 2552 ได้ศึกษาและจัดทำเกณฑ์สำหรับสำรวจและประเมินระดับธรรมาภิบาลของส่วนราชการและจังหวัด ซึ่งมีองค์ประกอบรวม 10 ประเด็น ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ การตอบสนอง ภาระรับผิดชอบ ความโปร่งใส การมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ นิติธรรม ความเสมอภาค และมุ่งเน้นฉันทามติ ต่อมาในปี พ.ศ. 2555 ได้ทบทวนและวิเคราะห์หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีใหม่ เพื่อให้หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมีความง่ายต่อความเข้าใจสะดวกต่อการจดจำและการนำไปปฏิบัติ รวมทั้งมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพบริบทของประเทศไทย ซึ่งนำเอาประเด็นที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องรวมไว้ด้วยกันเป็นหมวดหมู่ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญในเรื่องทัศนคติและพฤติกรรมตัวบุคคลทั้งในระดับผู้นำและผู้ปฏิบัติงาน โดยเห็นควรให้มีการเพิ่มเติมประเด็นในเรื่องการสร้างจิตสำนึกด้านคุณธรรมและ

จริยธรรม อันเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 279 ซึ่งได้กำหนดให้มีมาตรฐานทางจริยธรรมสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท อันประกอบด้วยค่านิยมหลัก 9 ประการ ได้แก่ 1) การยึดมั่นในคุณธรรมและจริยธรรม 2) การมีจิตสำนึกที่ดี ซื่อสัตย์ สุจริต และรับผิดชอบ 3) การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน และไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน 4) การยืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง เป็นธรรม และถูกกฎหมาย 5) การให้บริการแก่ประชาชนด้วยความรวดเร็ว มีอัธยาศัย และไม่เลือกปฏิบัติ 6) การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง 7) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษามาตรฐาน มีคุณภาพ โปร่งใส และตรวจสอบได้ 8) การยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 9) การยึดมั่นในหลักจรรยาวิชาชีพองค์การ คณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ 24 เมษายน 2555 ได้มีมติเห็นชอบหลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เสนอโดยประกอบด้วย 4 หลักการสำคัญ และ 10 หลักการ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ, 2555)

ดังนั้น จึงเป็นเหตุให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากำหนดหลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาขึ้นจึงทำให้เกิดคำถามว่าการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดประกอบด้วยสถานศึกษาจำนวน 8 แห่งซึ่งรับผิดชอบจัดการศึกษาด้านอาชีพครอบคลุมทั้ง 20 อำเภอ สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาในพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ดบริหารงานภายใต้พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษาพ.ศ. 2551 และระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. 2552 แต่เนื่องจากบริบทของแต่ละสถานศึกษา จำนวนครู และบุคลากรทางการศึกษา จำนวนนักเรียนนักศึกษาที่ส่งผล งบประมาณที่ได้รับตลอดจนสิ่งแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในของสถานศึกษา ที่แตกต่างกัน มีผลกระทบต่อกระบวนการบริหารจัดการสถานศึกษาเป็นอย่างยิ่ง และในการศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ดมีการแข่งขันสูงทั้งจากศึกษาเอกชน ตลอดจนสถานศึกษาของรัฐด้วยกันเอง ในการรับสมัครนักศึกษาเพื่อให้ได้ยอดนักศึกษาระดับสูง นั่นคือ การได้รับงบประมาณที่เพิ่มขึ้นตามไปด้วย ซึ่งงบประมาณจำนวนมากนี้ล้วนมาจากเงินภาษีของประชาชน การบริหารงานที่สุจริต โปร่งใส ตรวจสอบได้ จะทำให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ลดปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ อันนำไปสู่การชุมนุมประท้วงขับไล่ ร้องเรียนผู้บริหารสถานศึกษาดังนั้นผู้บริหารจึงจำเป็นต้องศึกษาแนวทางที่ทำให้ บุคลากรขององค์กรมีความรู้ความเข้าใจ ความตระหนักและสามารถประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงาน ทำให้การบริหารงานของสถานศึกษาซึ่งให้บริการการศึกษาแก่ประชาชน การบริหารองค์กรบรรลุตามวัตถุประสงค์เป็นการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษา เพื่อให้การปฏิรูปการปฏิบัติราชการให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และมีความสอดคล้องหรือไม่ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลที่กำหนดขึ้นไว้หรือไม่ ซึ่งสอดคล้องกับ การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล (สุพิศ กระจุกกลาง, 2561) พบว่าปัญหาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลในจังหวัดนครราชสีมาโดยภาพรวมมีปัญหาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าหลักการกระจายอำนาจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดรองลงมาคือหลักประสิทธิผล ส่วนปัญหาหลักประสิทธิภาพมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อนำมาศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ดมุ่งเน้นให้สถานศึกษาดำเนินงานตาม หน้าที่ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นข้อมูลในการพัฒนาการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางปฏิรูปราชการ และปฏิรูปการศึกษา สามารถนำไปเผยแพร่ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปเป็นข้อมูลและ แนวทางในการบริหารงานสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร อันจะส่งผลต่อคุณภาพของนักเรียนและนักศึกษา

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด
- 2.2 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

- 3.1 ใช้เป็นสารสนเทศและแนวทางประเมินผลการปฏิบัติงาน การประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาล ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงาน ราชการ และผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 3.2 เพื่อใช้สารสนเทศ ในการส่งเสริมและสนับสนุนการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาล ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาในจังหวัดร้อยเอ็ด ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ยิ่งขึ้นต่อการทำงาน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร และครูผู้สอน สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 8 แห่ง ผู้บริหาร จำนวน 31 คน และครูผู้สอน จำนวน 509 คน รวมทั้งสิ้น 540 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหาร และ ครู ในสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา ในจังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 8 สถานศึกษา โดยกำหนดกลุ่ม ตัวอย่าง จากการวิเคราะห์สูตรทาโรยามาเน่ (Taro Yamane) และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 230 คน และใช้วิธีสุ่มอย่างง่าย แบ่งเป็นผู้บริหาร จำนวน 13 คน และ ครูผู้สอน จำนวน 217 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัย สร้างขึ้นแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบ แบบสอบถาม ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบเกี่ยวกับ ตำแหน่งหน้าที่ มีลักษณะเป็นแบบ ตรวจจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่ พึงประสงค์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนใน

สถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด 10 หลัก คือ 1) หลักประสิทธิภาพ 2) หลักประสิทธิผล 3) หลักการตอบสนอง 4) หลักการรับผิดชอบ สามารถตรวจสอบได้ 5) หลักความเปิดเผย โปร่งใส 6) หลักนิติธรรม 7) หลักความเสมอภาค 8) หลักการมีส่วนร่วม การพยายามแสวงหาฉันทามติ 9) หลักการกระจายอำนาจ 10) หลักคุณธรรม จริยธรรม โดยมีลักษณะคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1) ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน 2) นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งไปยังสถานศึกษาสังกัด อาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 8 แห่ง ด้วยวิธีการที่หลากหลาย ได้แก่ ส่งด้วยตนเอง ฝากไปกับผู้บริหารหรือเพื่อนครู พร้อมทั้งส่งผ่าน google form 3) ผู้วิจัยเก็บรวบรวม และติดตามแบบสอบถาม พร้อมทั้งตรวจสอบความสมบูรณ์ ของแบบสอบถามทุกชุดภายหลังจากเก็บรวบรวมข้อมูล และนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นต่อไป การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้ ตอนที่ 1วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นรายละเอียดเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าความถี่และร้อยละ ตอนที่ 2 1) วิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์สภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดจังหวัดร้อยเอ็ด สถิติที่ใช้ได้แก่ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลความหมายค่าเฉลี่ยในแต่ละระดับ 2) การประเมินสภาพและความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดจังหวัดร้อยเอ็ด วิเคราะห์จัดเรียงลำดับความต้องการจำเป็น โดยใช้สูตร PNI Modified Needs Index (PNI_{Modified})

5 ผลการวิจัย

5.1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด

การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
ด้านหลักประสิทธิภาพ	3.82	0.63	มาก	7	4.27	0.54	มาก	3
ด้านหลักประสิทธิผล	3.87	0.66	มาก	5	4.18	0.59	มาก	8
ด้านหลักการตอบสนอง	3.77	0.67	มาก	9	4.20	0.56	มาก	7
ด้านหลักการรับผิดชอบ/ สามารถตรวจสอบได้	3.86	0.73	มาก	6	4.16	0.71	มาก	9

การบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของผู้บริหาร สถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน				สภาพที่พึงประสงค์			
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ	ลำดับ
ด้านหลักความเปิดเผย/โปร่งใส	3.92	0.81	มาก	2	4.31	0.54	มาก	1
ด้านหลักนิติธรรม	3.88	0.70	มาก	4	4.13	0.64	มาก	5
ด้านหลักความเสมอภาค	3.87	0.76	มาก	5	4.24	0.56	มาก	4
ด้านหลักการมีส่วนร่วม/การ พยายามแสวงหาฉันทามติ	3.80	0.70	มาก	8	4.11	0.69	มาก	10
ด้านหลักการกระจายอำนาจ	3.91	0.53	มาก	3	4.21	0.55	มาก	6
ด้านหลักคุณธรรม/จริยธรรม	4.06	0.54	มาก	1	4.28	0.49	มาก	2
รวม	3.88	0.49	มาก		4.22	0.55	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หลักคุณธรรม/จริยธรรม รองลงมาคือด้านหลักความเปิดเผย/โปร่งใส ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักการตอบสนอง

สภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือหลักความเปิดเผย/โปร่งใสรองลงมาคือหลักคุณธรรม/จริยธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ

ตารางที่ 2 ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดโดยภาพรวมรายด้าน

ความต้องการจำเป็นในการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modifieds	ลำดับ
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ		
ด้านหลักประสิทธิภาพ	3.83	0.63	มาก	4.28	0.55	มาก	0.118	1
ด้านหลักประสิทธิผล	3.88	0.66	มาก	4.19	0.60	มาก	0.081	7
ด้านหลักการตอบสนอง	3.78	0.68	มาก	4.20	0.56	มาก	0.113	2
ด้านหลักการะรับผิดชอบ/ สามารถตรวจสอบได้	3.86	0.73	มาก	4.17	0.72	มาก	0.079	8
ด้านหลักความเปิดเผย/โปร่งใส	3.93	0.82	มาก	4.31	0.54	มาก	0.098	3
ด้านหลักนิติธรรม	3.89	0.70	มาก	4.23	0.65	มาก	0.088	5
ด้านหลักความเสมอภาค	3.88	0.76	มาก	4.24	0.56	มาก	0.094	4

ความต้องการจำเป็นในการ บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI modifieds	ลำดับ
	\bar{x}	S.D.	ระดับ	\bar{x}	S.D.	ระดับ		
ด้านหลักการมีส่วนร่วม/การ พยายามแสวงหาฉันทามติ	3.80	0.71	มาก	4.11	0.69	มาก	0.082	6
ด้านหลักการกระจายอำนาจ	3.92	0.54	มาก	4.21	0.55	มาก	0.074	9
ด้านหลักคุณธรรม/จริยธรรม	4.06	0.54	มาก	4.28	0.50	มาก	0.053	10
รวม	3.88	0.49	มาก	4.22	0.55	มาก	0.888	

จากตารางที่ 2 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยเรียงตามลำดับความสำคัญเป็น ดังนี้ 1) ด้านหลักประสิทธิภาพ 2) ด้านหลักการตอบสนอง 3) ด้านหลักความเปิดเผย/โปร่งใส 4) ด้านหลักความเสมอภาค 5) ด้านหลักนิติธรรม 6) ด้านหลักการมีส่วนร่วมพยายามแสวงหาฉันทามติ 7) ด้านหลักประสิทธิผล 8) ด้านหลักภาวะรับผิดชอบสามารถตรวจสอบได้ 9) ด้านหลักการกระจายอำนาจ 10) ด้านหลักคุณธรรม/จริยธรรม

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดมีประเด็นที่สำคัญในการอภิปรายผล ดังนี้

6.1 สภาพปัจจุบันในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หลักคุณธรรม/จริยธรรม รองลงมาคือด้านหลักความเปิดเผย/โปร่งใส ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักการตอบสนอง การที่หลักคุณธรรม/จริยธรรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม เสียสละเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม และการเอาใจใส่ อบรม แนะนำ ปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีงามแก่บุคลากร นักเรียนนักศึกษาสอดคล้องกับ นวัตกรรมอับดุลเลาะ (2558) การใช้หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อการบริหารงานของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 15 ผลการวิจัยพบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลของสถานศึกษาตามความคิดเห็นครูโดยภาพรวมรายด้านพบว่ามี การปฏิบัติ อยู่ในระดับมากโดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือหลักคุณธรรมรองลงมาคือหลักความรับผิดชอบต่อและ หลักการมีส่วนร่วมหลักความคุ้มค่าที่มีเฉลี่ยต่ำสุด

สภาพที่พึงประสงค์ที่ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดโดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ หลักความเปิดเผย/โปร่งใส รองลงมาคือ หลักคุณธรรม/จริยธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม/การพยายามแสวงหาฉันทามติ ทั้งนี้อาจเกิดจากสถานศึกษาขาดการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลของสถานศึกษาให้ผู้ปกครอง ชุมชนและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ สอดคล้องกับ อริศราชาวพล (2562) ได้ทำวิจัย การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียน

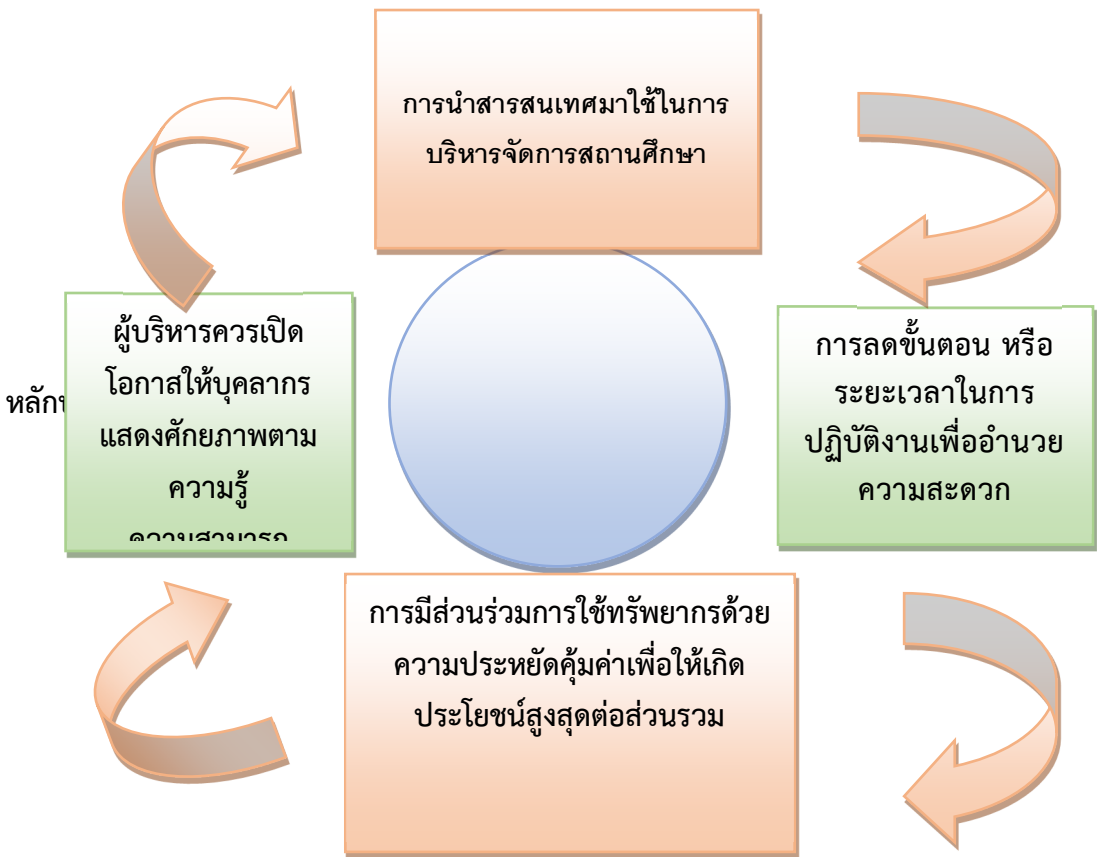
เอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเอกชนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 1 โดยภาพรวม และรายด้านมีการปฏิบัติในระดับมาก การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุด 3 หลัก คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใสและสอดคล้องกับ ธรรมนูญ ชัยน้อย วาณิช ประเสริฐพร (2563) ได้ทำการวิจัยความต้องการจำเป็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษานครราชสีมา สภาพปัจจุบันในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านหลักประสิทธิผล รองลงมาคือด้านหลักคุณธรรม จริยธรรม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านหลักความเปิดเผย โปร่งใส และสภาพที่พึงประสงค์ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม การพยายามแสวงหาฉันทามติ รองลงมาคือ ด้านหลักการรับผิดชอบต่อสังคมตรวจสอบได้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักการตอบสนอง สะท้อนให้เห็นถึงการปฏิบัติปฏิบัติงานด้วยความโปร่งใสและมีคุณธรรม/จริยธรรมในการปฏิบัติงานเพื่อที่จะตอบสนองต่อความคาดหวังของประชาชน

6.2 ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดพบว่า ด้านที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งคือด้านหลักประสิทธิภาพ เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน โดยการใช้ทรัพยากรด้วยความประหยัดคุ้มค่าเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อส่วนรวมและลดขั้นตอน หรือระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก หรือลดภาระค่าใช้จ่าย มีการใช้เทคนิคการบริหารจัดการ หรือระบบสารสนเทศที่มีความเหมาะสมมาใช้สถานศึกษาสอดคล้องกับ สุรัสวดี คุ่มสุพรรณ (2564) ได้ทำการวิจัย การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาล ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านหลักนิติธรรม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านหลักความคุ้มค่า และสอดคล้องกับ สุกานดา สุไลมาน (2560) ได้ทำการวิจัยการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตหนองจอกกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าการใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากโดยเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปต่ำได้แก่หลักความคุ้มค่าและค่าเฉลี่ยสุดท้ายได้แก่หลักคุณธรรม

7. องค์ความรู้ใหม่

จากผลการวิจัยความต้องการจำเป็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ดพบว่า ด้านที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่งคือด้านหลักประสิทธิภาพ

ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานตามหลักธรรมของผู้บริหาร
สถานศึกษา โดยเรียงตามลำดับความสำคัญ

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้สถานศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยยึดมั่นในความถูกต้อง ดีงาม เสียสละเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมการเอาใจใส่ อบรม แนะนำ ปกป้องลักษณะนิสัยที่ดีงามแก่บุคลากร นักเรียนนักศึกษา

8.1.2 ผู้บริหารควรส่งเสริมหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานโดยสถานศึกษามีกระบวนการทำงานที่เปิดเผย สามารถตรวจสอบ หรือชี้แจงได้เมื่อมีข้อสงสัย มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารที่จำเป็นและเชื่อถือได้ให้บุคลากร ผู้ปกครอง ประชาชน ได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 จากผลการวิจัยด้านหลักประสิทธิภาพมีความต้องการจำเป็นมากที่สุด ดังนั้น ผู้ปฏิบัติควรมีการนำระบบสารสนเทศมาใช้ที่เหมาะสมและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

8.2.2 ผู้ปฏิบัติควรร่วมหาวิธีการลดขั้นตอน หรือระยะเวลาในการปฏิบัติงานเพื่ออำนวยความสะดวก ต่อผู้รับบริการ

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

8.3.1 ควรมีการทำการวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนา ด้านหลักการมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานในหน่วยงาน เพื่อใช้ผลที่ได้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของบุคลากร และหน่วยงาน

8.3.2 ควรศึกษา ด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ในการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อที่จะได้นำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของบุคลากร และหน่วยงาน

8.3.3 ควรมีการวิจัยศึกษาการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ในสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาลกับสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

9. บรรณานุกรม

คณะกรรมการการอาชีวศึกษา. (2552). **ระเบียบสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา 2552**. สืบค้นเมื่อ 16 มิถุนายน 2565. จาก <http://www.ivene3.ac.th/>

จิตตุงศ์ สุราโพธิ์. (2563). **สภาพและแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

ณัฐพล ชัยน้อย (2562). **ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย. (2556). **การบริหารจัดการที่ดีในการปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย.

- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่12 พ.ศ. 2560–2564**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.). (2555). **หลักธรรมาภิบาลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ.
- สุกานดา สุไลมาน. (2560). **การใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพของข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.
- สุพิศ กระจ่มกลาง. (2561). **การศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- สุรัสวดี คุ่มสุพรรณ. (2564). **การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- อริศรา ชาวพล. (2562). **การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุทพรปราการ เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.